

МАКЕДОНИЯ

Листъ за Политикъ и Книжевностъ.

Подписан-та на спомоществованіята става въ Цариградъ при Редактора — издателя на МАКЕДОНИЯ П. Р. Славейкова, при Одувъ-Каніж № 68. А по възвръщаніи при отреденіи настоятели, които и отговарятъ за вѣстникъ-то. — Стати и писма за общеполезни работи въмѣстятъ се безъ платж, а за частни извѣстия плаща се по единъ гр за редъта.

На настоятели се устѣжава по петъ на сто отъ цѣнѣта на спомоществованіята като себержтъ отъ три спомоществованія на горъ

МАКЕДОНИЯ ще излиза дважъ въ седмицѣтъ, въ Срѣдъ и въ Сѣбѣ — т.ж. — Цѣна предплатена за години двата листа седмъ бѣлы меджидіета, за единъ-тъ само, кой да е, четири бѣлы меджидіи. А за шестъ мѣсеца, два-та листа 4 бѣлы меджидіи, а единъ-тъ 2 1/2, както въ Цариградъ тукъ тай и на всякъдѣ повъжъ. — Единъ листъ има 60 пари.

Писма не освободены отъ пощенскы платж и маржона за вѣстникъ не сѣдружени сѣ предплатжтъ не сѣ прѣмѣтж.

Работы за Прѣдставителѣ.

Ако желаетъ да извлечемъ всичкы ползы отъ онѣзи правдини и улесненія, които ни дава една своя черква; нѣй не трѣба да сѣ спремъ на едно само мѣжко училище. Грыжытъ и разыскаванія на прѣдставителѣ трѣба да сѣ прострѣтъ и на едно по-высоко училище за дѣвчицѣтъ. Безъ това напредѣкътъ на народа твърдѣ малко сѣ потиква.

Чрѣзъ женытъ ученіето сѣ распространява по-лесно и по-скоро; защото тѣхното вліяніе надъ челядѣтъ и надъ мѣжкѣтъ е много голѣмо. Дѣцата повечето биватъ привързаны на майкѣтъ, която е постоянно надъ тѣхъ; тѣ сѣ радостъ улавятъ всичко онова, което тя иска да имъ каже и прѣподаде. Колкото за мѣжкѣтъ, тѣ сѣ радостъ прѣмѣтж истинѣ-тъ отъ женскытъ уста.

Чрѣзъ женытъ исправленіето на нравытъ и насажденіето на добрытъ начала става много по-успѣшно, отъ колкото по всякой другъ начинъ. Основытъ на характера сѣ вврѣлятъ до петѣтъ, или шестѣтъ години. Но въ това врѣме кой има вліяніе на дѣтето? Кого слуша то сѣ жадностъ? Не майкѣтъ ли? Майкѣтъ сѣ прочее онѣзи души, които съдѣйствуватъ пай-много за добрытъ или лошытъ нрави на народа.

Чрѣзъ майкѣтъ сѣ съхранява народный языкъ и народный духъ най-добрь и най-чисто. Дѣтето, а послѣ и мѣжкѣтъ ще говори такъвъ языкъ, какъвъто научи отъ малѣтъ; то ще гледа на народнытъ работы тѣй, както го научатъ да гледа. Ако гледа майката на тѣзи работы здраво и по духу на народа, то и дѣтето ще сѣ научи да гледа сѣ същытъ очи.

Това сѣ службы отъ онѣзи, които сѣд касѣжтъ до дълбочинытъ на народный животъ и които сѣ казватъ *жизненны*. Това сѣ въпросы отъ такъва важность, която не ни прощава да ги минуваме безъ вниманіе, като дадатъ малко врѣме на тѣхъ, прѣдставителѣ не излизатъ вѣнъ отъ своето назначеніе. Разговорѣтъ за женско училище сѣ има мѣстото въ разговорѣтъ за бюджета на Епархіи и на Екзархатѣтъ. Като сѣ говори за другытъ общы разности, лесно може да сѣ каже и за поддържаніето на такъво женско училище, което да прѣготвя учителькы за всичкото отечество.

Нѣй не можемъ да говоримъ за училища и за напредѣкъ; не можемъ да поменуваме за образованіе и за добры нравы, безъ да сѣ погрыжемъ за образованіето на женытъ. Отъ ничтожны майкы и-злизатъ ничтожны поколѣнія. Кога е тѣй, всичкытъ ни старанія, всичкытъ ни уси-лія за образованіето на нашій народъ ще сѣ достигатъ само на половинѣ, ако бы да не сѣ издигне образованіето на женытъ, на майкѣтъ. На мѣсто да зидятъ по-вататѣкъ, училищата ще бѣдѣтъ принудены да развалятъ лошытъ начала на домашното възпитаніе, и така да губятъ много отъ врѣмето и отъ силытъ сѣ на тѣзи неблагоприятнѣ работѣ. Добрь ще бѣде, ако сѣ истрѣгнатъ лошытъ семена; но това бѣва рѣдко. Повечето пѣтъ ло-шого сѣ остави и подыръ училището.

Голѣмытъ недостатѣкъ въ любовь къмъ ближніи и къмъ народѣтъ у наши-тъ Българи дохожда отъ това, че дѣтето не сѣ науча да обыча отъ малко, че то не е чуло да му сѣ говори за това отъ у-стата на майкѣтъ. Тѣзи пѣща не были познаты на майкѣтъ, непознаты останѣли и на дѣцата и на гражданытъ.

де на отечеството добры граждане, же-ната трѣба да знае, какво ще каже въ-спитаніе и какъ сѣ изврѣша. Трѣба про-чее да имъ доставимъ лесныи да на-учатъ това, трѣба да обрнемъ вниманіе на женскытъ училища. Едно по-горне, женско училище, едно такъво училище, дѣто да сѣ прѣготвятъ добры учителькы, е отъ най-настоятельнытъ нужды. Приго-твенны добрь въ наукытъ и въ оцѣзи на възпитаніето, тѣзи учителькы сѣ разнесѣтъ познаніята сѣ по всичкытъ части на о-течеството, и така ще прѣготвятъ по-до-бры майкы за слѣдующытъ поколѣнія.

Нѣй имамы и други примѣры за това, какво излиза отъ невъспитаніето на май-кытъ. Този примѣръ ни даватъ нашытъ съсѣды. Дѣцата имъ сѣ развалены, не-пріучены на трудъ и на исполненіе на тѣхнытъ длѣжности, защото и майкытъ сѣ такъвы, защото отъ кѣщи имъ гры-жа за възпитаніе.

Ще ли мыслимъ пакъ, че не трѣба да сѣ говори за женскы училища и че не му е врѣмето?

Краткы Жизнеописанія

На по-главы-тъ военачалници въ сегашнѣ-тъ войнѣ.

ОТЪ ПРУССКЫ-ТЪ.

Генералъ Молтке. За никога отъ живытъ сѣ генералъ Пруссѣтъ не приказватъ сѣ толкы почитаніе сѣ колкото за генералъ Молтке, мѣжъ, който *знае* да мѣжи на седмъ языкъ. Пѣму соб-ственно отдаватъ тържествата на 1866, на зего гледавъ сѣга, увѣрени че ще ги заведе пѣтъ и сѣга на побѣдѣ, защото както прѣди четири години, тѣй и сѣга Молтке води прусскытъ глав. шабѣ, той е истинный главный командѣ. Главатаритъ на разнытъ отдѣленіи сѣ прости исполнители на заповѣдѣтъ му. Молтке е ро-денъ на 1800 въ княжество Мекленбургъ. Баща му генералъ Данецъ, пѣзчи го въ воен-ното училище въ Коленхагенъ. 1818 сѣ наре-ди като сподирникъ въ дворѣтъ на Данскый царъ, а слѣдъ двѣ години сѣ опрѣдѣли лѣйт-нантъ на данскытъ пѣтъ войска. Но прѣзъ 1822, като напусимъ службѣтъ въ Даниѣ, на-реди сѣ като лѣйтнантъ на прусскытъ войска Крѣщеніето въ огнь е получилъ Молтке на И-стокъ. На 1835 испрагѣтъ въ Турциѣ, за да спомогне за изученіето и устроеніето на О-сманскытъ войска, участвова въ военныйтъ походъ противу Кюрдѣтъ и сѣ намѣри въ сра-женіето на Неджибъ. На 1839, като сѣ завър-на въ Германіѣ, занимава сѣ да стѣни едно грѣмодно дѣло *„За русско-турскытъ войнѣ на 1828 и 1829“*, което сѣ обнародва на 1845. Молтке станѣ запознатъ най-напрѣдъ на 1864 въ Данскыйтъ бой въ който участвува спо-лучливо като началникъ на ета-мажорытъ. Но собствено слава му брѣи години сѣ отъ военныйтъ походъ на 1866, когото самъ той начерта и прѣготви. *Таймс* като говорѣтъ на двѣтъ прусскы войска на бойното поле, нарече тогази Молтке върховенъ на генералытъ въ свѣтътъ. „Обожателитъ на Молтке похваляватъ крайнѣтъ му даждовность, прѣвъсходно съо-бражающійтъ неговъ умъ и постоянството на воляжъ му. Сегашныйтъ бой, казуваше по-прѣ-ди единъ отъ вѣстникаритъ ще докаже да ли Молтке е настѣжъ остроуменъ генералъ, или ако тържествата на 1866 сѣ дължны собствен-но на случайны съпаденія.

Царскый Принцъ Прускый Фри-дрихъ Вилхелмъ назначенъ въ сегашныйтъ бой вожда на Южнѣтъ Германскѣ войска, е зель участіе на 1864, въ бойтъ противу Даниѣ, а на 1866 бѣше вожда на вторѣтъ Прус-скѣ войска, на който навѣрното пристиг-ваніе на бойното поле на Садова показѣ Прус-сытъ рѣшително побѣдителѣ. Принцъ Фри-дрихъ бѣ познатъ като твърдъ храбрь лично, а сѣга вече той сѣ прославя и сѣ особенны стратегическы таланты. Той е на възраст 39 годныи.

Князь Фридрихъ Карлъ, Племаникъ на Прускый царъ Вилхелма, на възраст 42 годишенъ, отъ 1861 е генералъ ни конницѣ-тъ и е прочутъ като единъ отъ най-добрытъ генералы на Пруссіѣ. На 1849 нобори почти безъ бой републиканцытъ въ Баденъ. На 1864

въ Даниѣ, а на 1866 сѣ прославя като вожда на първѣтъ войска, Албиосскѣ, която собствен-но сѣ бори на Садовѣ. Въ настоящийтъ бой Князь Фридрихъ Карлъ ако и по имѣ да сѣ намѣрва подъ заповѣдѣтъ на царъ Вилхелма, на дѣло е вожда на голѣмытъ Германскѣ вой-ска на Рениѣ, която състои отъ 250,000 рат-ници а е опѣчена между Кобленцъ и Маннцъ. Главенъ вожда на штабѣтъ сѣ имъ г-на Мотке. Принцъ Фридрихъ Карлъ е изучилъ сѣ голѣмо вниманіе устроеніето и тактикѣтъ на француз-скытъ войска, както показува списніето ко-ето е издалъ на 1860 *„За военното иску-ство на Французытъ.“*

ОТЪ ФРАНЦУЗСКЫ-ТЪ.

Маршалъ Левефъ военный министръ на Францѣ, въ настоящи бой вожда на штабѣтъ на войска въ Рениѣ. Шо сѣ каже че той има въ Французскѣтъ войска истый чинъ кой-то имъ Мотке въ Пруссѣтъ. Левефъ е ро-денъ въ Парижъ на 1809 и тѣй е по-младъ отъ Мотке 9 годныи. На 1854 испрагѣтъ като колонелъ на артилеріѣжъ въ Крѣмъ спомогнѣ мно-го за побѣдѣтъ при Алмѣ и управлява сполу-чиво бомбардированіето на Севастополъ. На 1859 даде при Солферино новы доказателства на способностѣжъ сѣ. Подиръ смъртъжъ на Ние-ла назначенъ (на 21 авг. 1869) воененъ ми-нистръ доплѣни военното прѣустроеніе на Францѣ и оствѣршенствувѣ прѣготовленіята. Маршалъ е наименованъ прѣди три мѣсеца мѣщо.

Маршалъ Мак-Маонъ, дукъ Маджентскый главенъ управителъ на Алжиръ, врѣстникъ на Императора Наполеона, на 62 тѣ години на възрастѣтъ сѣ, славеше сѣ като най-способенъ отъ Французскытъ генералы. Първытъ лавры на славажъ сѣ Мак-Маонъ е получилъ въ Алжиръ дѣто сѣ отличил до голѣмъ шото слѣдъ 18 го-дины сѣлугуваніе сѣ провъведе на Генералъ бригадскый. Въ Крѣмъ неговото отдѣленіе о-блада хѣлмѣтъ Малакофъ. На Маджентѣ, като нападѣжъ възвезио отъ странѣ Австрійцытъ принули ги да сѣ теглятъ и тѣй сѣ показѣ па-стижытъ герой на великийтъ той день. На Солферино водѣше центрѣтъ и сѣ бори сѣ голѣмо юнашество. До прѣди сегашнѣтъ войнѣ Германцытъ самы исповѣдувахъ че Макъ-Ма-онъ е разуменъ, силъ и дѣтеленъ военачал-никъ. Той бѣше назначенъ въ този бой да у-правлява многобройнѣтъ войска, която имашо да нападне врѣзъ южнѣтъ германскѣ войска, който води Царскый Прускый принцъ, но планѣтъ сѣ побърка, той бѣше разбитъ при Вортъ отъ Прускый Царскый принцъ, който помрачѣ славажъ му.

Маршалъ Базенъ на възраст 59 го-дишенъ. Станѣлъ е извѣстенъ въ Мексико ка-то вожда на Французскѣтъ войска тамо. Ба-зенъ сѣ отличава собствено въ отважнѣ смѣ-лостъ и по-неулыжимо стремленіе, и зарядѣ тѣзи му свойства мнозина го сравняватъ съ Пелисіе. Участвува въ сполучливо въ воен-ныйтъ походы на Алжиръ и въ учорныйтъ бой противу Карлистѣтъ въ Испаніѣ, а особенно сѣ отличил въ Крѣмъ, дѣто сѣ бори юначо прѣдъ Севастополъ. Прѣзъ послѣднытъ години той придобы въ Мексико тѣжнѣ извѣстность за безѣлѣжностѣжъ сѣ къмъ Императора Ма-ксимиліана. За въ сегашныйтъ бой той бѣ на-значенъ да управлява централижъ войска, ко-жѣто подѣл непосредственныйтъ надзоръ на им-ператора имаше да сѣ бори противу Ренискѣ-тъ войска подѣл Принца Фр. Карла, но сѣга сѣ промѣни планѣтъ и той зема управленіето на военны-тъ дѣла надъ натрупанѣ-тъ при Мецъ войска. (Слѣди)

Непогрѣшимытъ Папы.

По причинѣ на проглашеніето за непо-грѣшимостѣжъ на Папытъ, ето какво при-возжа отъ *„Дневникъ Пресѣ“*, познатыйтъ Кикерикъ въ листѣжъ сѣ отъ 13/25 Ю. 870 *„Най-голѣмытъ злодѣи за които не е имало никога свѣта клетѣж, сѣ сѣдѣли на Папскый прѣстолъ; други сѣ пѣзнили богаты и сиромасы въ държѣжѣжъ за да об-сипиватъ сѣбѣ богатства своиѣ копилѣта и любинцы и за да живѣятъ и тѣ сами въ най-безсрамно раско-шество.“*

Папа Иннокентій VIII пѣжалъ по-малко отъ 16 копи-лета на които той далъ княжескѣ бѣлѣжностѣ. — Най-развратната гнусота на свѣтътъ и най-голѣ-мыйтъ до днѣсъ познатъ отравникъ бѣше папа Алек-сандръ VI. — На най-чистосовѣстныи историкъ, като Леополдъ де Ранкъ и Фридрихъ де Раумеръ е невѣз-можно да назначатъ числото на убійствата които туй чудовище въ подобіе челоуѣческо изврѣшилъ въ теч-ніето на скверныйтъ сѣ животъ, дорѣдо сѣмѣйтъ сѣбѣ достойныйтъ сѣ снѣзъ Цезаръ Боржіо не уърѣжъ отъ сѣмѣйтъ отравѣжъ който той бѣше прѣготвилъ въ едно угощеніе за 6 прѣдѣты, иманіето на които искаше да насѣди. —

„Непогрѣшимостѣта на папытъ въ моральтъ сѣ язѣ-ва сѣга по-явно, като навѣрѣжъ че папы Сикстусъ IV

бѣше първытъ, който отвори първытъ блудизни (раз-вратны домове maisons de tolerance.) въ свѣтътъ Римъ. — Тѣзи блудизни му плащахъ годишенъ приходъ отъ 30000 жѣтѣжъ за срамотныи и грѣшныи дѣла. *„За папа Юханисъ XXIII доказахъ 37 свѣдѣтели въ концилѣтъ на Констанца че е изврѣшавѣ Симоніѣ, (срѣмна търговинѣ сѣ свещеничскый чинъ) грабѣлѣ-ства, убійства, блудства, крѣвно безчестіе, содомство. — Доказѣло сѣ още че прѣзѣстѣлъ и пѣсилѣлъ на ос-кверненіе вѣнѣ отъ 300 калуѣрици и че държалъ единъ харѣтъ отъ 200 жѣны.“*

„Единъ отъ най-бѣсныи и най-свирѣпы папы, кои-то осквернявахъ прѣстолѣтъ Петровъ, бѣше папа Ур-винъ VI. — Крѣвожѣдѣто на този таранѣтъ, принудѣ кардиналытъ да мѣсѣлѣтъ на неговото свѣтѣліе отъ прѣ-столѣтъ, но Урвинъ VI ги прѣдѣлѣри и навазъ шестѣма отъ кардиналытъ сѣбѣ най-ужаснѣ смъртъ. — Въ пѣй-връжѣ свѣтъжѣжъ сѣ показѣ папскѣта морална непогрѣ-шимостъ подѣл сѣмѣйтъ папа Урвинъ който чрѣзъ Свѣ-тый духъ сѣ въздигнѣл на Петровѣтъ прѣстолъ, и който провъзгласѣ брачното блудство и другытъ свѣтскы блуд-ства като ѣща, които не сѣ сѣчитѣтъ за грѣхъ.“

„Бенедиктъ IX, който въ 10 годишнѣтъ сѣ възрастъ стѣни на Христѣнскый прѣстолъ — спорѣтъ както е-динъ католическый исторіонисѣтъ подѣлѣрѣжѣ — на-дѣмѣжъ въ 14 годишнѣтъ всичкытъ ѣговы прѣдѣшество-ныи въ гнусотѣжъ и срамотѣжъ.“

„А пакъ Юханисъ XII, който безъ да е бѣлъ монахъ въ 18 годишнѣтъ сѣ възрастъ станѣ папа — спорѣтъ свѣдѣтелствѣта на кардиналъ Бароніусъ — бѣлъ „най-гнусенъ отъ пѣсѣжъ.“ — Той живѣлъ сѣбѣ майкѣ сѣ и дѣтъ сѣ сестры въ крѣвно блудство и расходѣлъ сѣбѣ процесія (черковенъ плаи) доѣ свои подугуи матѣну-ты чрѣзъ узмытъ на Римъ като свѣтъжъ.“

„Насѣдникѣтъ му бѣше Бонифаціусъ VI, когото е-динъ пѣбожѣ историкъ на Черковѣ ГЕРБЕРТЪ, на-зѣваѣ „изродъ на божѣстѣно“ и жерѣтъ.“

Да ли нѣкой набожѣнъ исторіонисѣтъ на нашѣтъ вѣстоишѣжъ черкѣжъ не ще сѣ намѣри, който да даде на лѣтъ и биографіѣтъ на нашѣтъ фенерскы папы.

Единъ любопытѣнъ Българинъ.

„Допискы на „Македонія.“

Отъ Островъ Искія (близу до Неаполъ) Юлиа 15 1870 — Господине Редакторе!

Дозволиѣтъ ми да отговорѣмъ чрѣзъ многоу-важаемый Ви вѣстникъ на питаніята и мѣняѣна, които почтенный Ви дописникъ отъ Ку-пушъ К. А. Ш. отправа до дѣйствиѣтѣн-тъ членове на Българското Книжевно Дружество. (въ 61 и 63 бр. на Македонія) Поимѣмъ на себѣ тази приятна длѣжностъ безъ да сѣ спо-разумѣжъ по-първо сѣ другарѣтъ сѣ, отъ кои-то ме отѣдѣла дълго пространство, но вѣрѣвахъ, че тѣ имѣла да ме обичиватъ за тази самовол-на постѣпка. — Наченаѣмъ отъ питаніята :

Що чинѣтъ и ще правѣтъ прочее това Книжевно Дружество? Слѣдуѣтъ ли сѣ намѣрѣніето, или сѣ остави отъ него? Ке начѣтъ ли да положѣтъ въ дѣйствиѣ до-стопожалното сѣ прѣдпріятіе, или не го оставѣтъ само начертано на бѣлѣжъ книжъ свѣ-црно писмо, както и мнѣго други нашира-боты сѣ оставѣли?

Отговоръ на всичкы тѣзи питанія сенѣмѣр-ва вече обнародѣванъ въ обявление-то, което Дружество издаде отъ 26 мая. Мислѣжъ, че и почтенный К. А. Ш. трѣба да е прочѣлъ вече това обявлѣніе и сѣ е успокоилъ колѣко голѣ, но за по-голѣмо негово успокоѣванѣо намираѣтъ за добро да му извѣстѣмъ оште и слѣ-дующѣто: Цѣлѣта на родолюбивѣтъ основате-ли на Б. Кни Дружество е: да бѣде това дѣ-ло трайно до вѣка и винаги да сѣ намира ка-то Ясенъ свѣтълиникъ прѣдъ умѣственното, ду-ховно развиванѣе на нашѣта народность. Че тѣзи тѣхна цѣль е ѣшѣто здраво и твърдо, за-това велѣгласно свѣдѣтелствувѣтъ сѣ штедри-тъ жертви, които тѣ принесохъ и принасятъ за неиното осмѣстѣленіе. Искѣмъ да кажъ че ѣмѣ причина да сѣ боимъ, да не бѣ до-стопожалното това прѣдпріятіе да остана само начертано на бѣлѣжъ книжъ свѣ-црно ма-стило, както много други наши работы сѣ оставѣли. — 1-ый брой отъ Периодическото списаніе на Дружество тоѣжъ дни вече из-лази на свѣтъ, а нека не забравѣме, че ѣмѣ оште и цѣла година отъ както е почнало да сѣ съставлява това Дружество. Но е чудно, че то не отвори по-рано книженѣ-та сѣ дѣй-ствѣностъ, за чуденѣе е дѣто то можѣ да при-стѣжѣмъ вече тѣй скоро къмъ неѣж. Нека ми бѣ-до дозволѣно да кажъ и сѣ други думѣ: до-стойни сѣ за похвала Настоятелѣството и дѣй-ствѣтелнѣжъ членове на Б. Кни Дружество (се-бе сѣ азъ тукъ изваждамъ отъ дѣйствиѣтелнѣжъ членове, защото сѣмѣжъ бѣлѣжъ на страна и ра-дѣватъ сѣмѣжъ сѣ отдалѣче на ревностѣтъ сѣ дру-гарѣ), за голѣма похваляжъ сѣ достойни, че въ 5-7 мѣсеци доварѣжъ това дѣло до такъвъ редъ, шѣто да можѣ да стѣни въ дѣйствиѣе. Такъвъ успѣхъ рѣдко има да е ставѣлъ сѣ подобни дружѣства п у по-други народы. На мѣсто да разсѣвамъ прѣждевременныи сѣмѣнѣжѣ, кои-то сѣ безпокоили К. А. Ш. по причина, че дѣйствиѣтелнѣжъ членове окѣсѣли сѣ дѣтелѣ-

— Докторе! ми каза той сладкодушно, азъ съм на Хамбурга уми, въ съществуване, азъ съм простоушето ми. Тези доктрина, които въ ми представяте като ново, ний въ знаеми отколя. Туй е дълга на инквизицията: да бже истината орда на пачастото, (institution) има около три века отъ какъ Лютеровото дм-хане е погасило тзи патуи химери и е туй-римо всякого християнина въ състояние да ся во-ди по свѣтъ си и правото си. Въ пръвѣ години на човѣчеството, истината ся прѣста-

свобода. — Докторе! ми каза той сладкодушно, азъ съм на Хамбурга уми, въ съществуване, азъ съм простоушето ми. Тези доктрина, които въ ми представяте като ново, ний въ знаеми отколя. Туй е дълга на инквизицията: да бже истината орда на пачастото, (institution) има около три века отъ какъ Лютеровото дм-хане е погасило тзи патуи химери и е туй-римо всякого християнина въ състояние да ся во-ди по свѣтъ си и правото си. Въ пръвѣ години на човѣчеството, истината ся прѣста-

вѣстникъ съ смѣхъ, Сдабувайте докторе про-дѣжавате си; въ сѣ много по забавенъ отъ колкото мислите! (Verba placent et vox) "Аратъ ми е и азъ мисля и гласѣтъ въ." Но, пропавъ; време е вече да ся занимаемъ съ вѣстникъ, въ-мето е пари, съ това измѣняване въ ми разори-вате така мѣн!

)(95)

)(94)

къ: съ помощъ на тзи остроуми хыгыенх, вѣстникъ ще бждѣ като невинна храна, цѣръ на мѣсто отрова; свѣтлото на печатъ ще бже въ рѣкѣ на властѣ; тогазъ никой не ще има да ся бои отъ пожаръ. Полезны прѣдраз-еулки ще бждѣ уважаемы, спасителны по-грѣшки такожде, и ще мѣратъ истинѣ споредъ нужды на държавѣ и силѣ на населеніето; и ако нѣкоя нова доктрина ся появи нѣкъдъ по чужбинѣ, тогазъ щѣше да ся почака до дѣто у-сѣте въ мѣстороженіето си, прѣди да ѣ пущать да смуцава, ако може, миролюбивѣ сѣрд-ца на тзи, които не желятъ друго освѣтъ ми-рътъ и тишинѣ. Ето моята теорія господине Хамбуръ, какъ ви ся струва? Дали не ѣ бже?

— D. . . d rascal! изрева той, като ми сло-жи на рамото таквази една бушинѣ (юрукъ), която можаше да пукне главѣ и на единъ бикъ. Блазъ на тзи които ся мислятъ умны, тѣ все ще намѣратъ да извадятъ на лице по нѣкоѣ глупостъ! Съ голѣмивъ си слоъ, малко бѣ о-стадо този коварникъ да облясти единъ старъ Янки, като мене.

— Господине Хамбуръ, му рекохъ азъ, като си по начесвахъ рамото, такъзи груби доводи не ми ся твърдѣ по вкусѣ. Да надѣнешъ чело-вѣка въ гърбѣ и да го запилѣшь не ще ка-же че си му отговорилъ!

— Ако пыташь удушаваніе искате! извика

на да стѣпнѣ нито главянъ нито недорасъ на-анъ голѣмъ и широкъ страхъ, ний не смѣ и нѣ-вамъ; по ний християнитѣ, ний гражданѣ на е-дърѣ въ вѣното си дѣлство, азъ го съжаля-родитъ както ми и за човѣчествѣ. Нека кътай е управяемъ? Има зрътъ възраст и за на-сѣтъ си (което тѣрѣ рѣко струватъ) то кой обуздава? Когато владѣте и управявате стра-казате, нѣкъде ся безъ друго и такъ кой да ви хатѣтъ на думѣтъ *управяемъ*, кобъто ведѣжъ ви ся потърквали нѣка за да прохадѣ? Или за расхождатъ? Право ми кажѣте, има ли нужда да тѣ когато въ ся расхождатъ по вѣтъ, то кото — Докторе, отговори усмихнати вѣстникъ-правява, тогазъ кой ще е управяемъ.

— Но когато обществото, когато народъ у-ний смѣ общество.

— Отговоръ е тѣрѣ дѣсенъ, каза Трютъ, отъ господарството! А тогазъ какъ сте въ? Черкѣжъ, по-горни отъ правосудіето, по-горни не е вѣстникъ (тъкъ) въ сте по-горни отъ нѣтъ. Въ туй вѣстникъ (че кой ли пѣкъ земѣ всяко е Правителство, освѣтъ самото Пра-*ска пѣтъ*. Тогазъ въ тѣзи бѣговосовѣнъ което Аристотелъ не е прѣдвидѣлъ: т. е. нѣ-Туй да е; тогазъ тоя е едно правленіе сѣсипа всяко друго тираниство.

дѣнь нови ся прибавятъ; числото на тзи тирани то има дѣтъ, три хыла въстаници и дѣто всякой

)(102)

)(103)

роды, отколя вече смѣ изѣзли отъ пѣстунство-то и отъ тогази все самички ся управяемы. Какъ ви ся види господарството на този народъ, който ний прѣдставляемы отъ седемдесетъ го-дини насамъ съ нашѣтъ конституцій на чело, не е ли знакъ на едно очевидно доказателство, че ний смѣ вече възмѣжали?

— Сравненіята не показватъ нищо, отгово-рихъ азъ, май круто; туй което е право за едно лице не може да бже и за единъ народъ.

— Все пакъ думы г. докторе. Що е народъ, не е ли събраніе отъ много такъзи лица? И туй което е истина за одного, за десетъ миѣ, за сто, и десетъ по сто не е ли истина и за е-динъ милионъ и за неговѣтъ краты? На койъ цѣ-фрѣ, прочее ся спира не възможността?

— Не, не, рекохъ азъ, не е право че единъ народъ е събраніе само на лица? Народъ е съ-вѣтъ друго нѣщо.

— Дѣто ще ся каже, че събраніето на едно приложеніе е свѣтъ друго нѣщо а не количе-ство отъ прилагаемы нѣща. Т. е. цѣмото не е равно на частитѣ си.

— Заблужденіе! извикахъ азъ, уморенъ да ся прѣпирамъ съ единъ ограниченъ умъ. Тукъ и-ма такъвази разлика щото слѣпъ да е човѣкъ пакъ ще ѣ съгледа. Когато е работа да ся отър-ватъ отъ частнытъ интересы кое е онуй възмо-но слово което провъзгласяватъ всякѣтъ госпо-

— Доктор, не знайте ли какъ казава Еванджелие-то : „Отъ нѣкогда се познава Аброто“. Какъ ми другъ земѣхъ да има повече свѣтъ, повече благочестіе и повече изобилие отъ какото въ Свѣдѣніето Аброта.

— Но азъ право да ви кажа, тѣка на всѣкъ съставъ само гледамъ. Даже и податъ този принодѣлжливыйтъ въскъ, какото въ нѣричате ренубжкъ, виждамъ че потънѣтъ и основаніята на обшество. Кое ще ми кажете че почитате? Дѣлѣтата ли? Абрѣ! нека единъ свѣщенникъ не испъзни обзавзѣнѣтъ си, нека поведѣніето бѣде мако по-легкоушно, изведѣнѣжъ авадесѣтъ въстѣниче скокнѣтъ да го зачернатъ и да похулатъ поведѣніето му, като недостойныйтъ Ноевъ сынъ, на мѣсто да потулатъ отъ очѣтъ на свѣтъ е-динъ слабостъ, срамътъ отъ който се отражава на Черквѣтъ.

— Срамътъ, каза Трѣтъ, е за онѣзи Черквѣ, които зашѣнава прѣтѣпѣніята на виновныйтъ, а не за черквѣтъ които отбѣра дадець отъ себе си заразенъ членове.

— Нима въ нѣричате правѣтъ? вчера ошо вашъ журналъ напѣдаше съ единъ нѣническъ грѣбостъ единъ сѣдѣ, който, въ частъ на едно ло-шо расположѣніе, се обнесъхъ крѣтъ нѣко-го си нехрани-мыйкъ. Тогѣзи, какъ искате въ да почитате и уважаватъ единъ сѣдѣ ако да се не признава той за непорѣшѣмъ?

((98))

— Сѣдѣнѣтъ, каза Трѣтъ сѣ станѣли за под-сѣдѣнѣтъ, а не подѣдѣнѣтъ за сѣдѣнѣтъ.

— Ако бы единъ доленъ чиновникъ, рекохъ азъ да се удаче нѣкакъ отъ дѣлжностѣтъ си, нека забравѣ случайно законѣтъ, нека улови по-порѣшкъ нѣкого невиненъ, тѣкаси дѣсѣтъ въ-стѣнѣкъи ще дѣвѣтъ противу това мѣстѣство, като пѣта кѣтъ сѣкѣтъ на дѣнѣтъ, и тѣкъ запѣнѣтъ орънѣтъ межу народѣтъ за едногѣ нѣ-кого си простѣкъ, за едногѣ просѣкъ, а може бы и за нѣкой вѣхѣкъ че е бѣлъ запрѣтъ токо тѣтъ.

— Нѣстинѣтъ тѣкъ се права като правѣтъ тѣтъ, отговори Трѣтъ: зашото свободѣта на нѣкъ сѣ-тѣнѣтъ сиромѣхъ е обща свободѣта на всѣкъ на-сѣдѣнѣтъ. Шомъ като законѣнѣтъ формулѣ си на-рѣнѣтъ, шомъ се напѣдае безъ причинѣ единъ пра-жѣнѣтъ, всѣкътъ сѣ запѣнѣтъ. Който не раз-бѣра това, не разбѣра какво ще рече свобода.

— Но не ставѣли по нѣкого нѣжда да се по-крѣме истѣкнѣтъ на закона когѣтъ сѣ единъ дѣ-жовѣкъ законѣнѣтъ може абрѣжава да се избѣви.

— Докторе, въ нѣричате единъ слабостъ и голѣ-мѣ симпатѣкъ кѣтъ Пѣдѣтъ. Той тоже прирѣжъ единъ дѣжовѣкъ законѣнѣтъ; той прѣдѣнѣтъ да о-сѣдѣнѣтъ нѣвинныйтъ неже да изгѣди пожежѣнѣтъ си. Той бѣше единъ мѣкъ достѣ способѣтъ, но азъ непамятъ зашѣ свѣтъ е тогѣзи жестѣкъ кѣтъ него.

— Какво искате да кажете съ това! прѣтъ-

((99))

— Господине, рекохъ, слушайте мя съ внима-ніе, ако сте способны за нѣщо серіозно. Още единъ пѣтъ ви казвамъ че, по теоріѣ азъ обы-чамъ истинѣтъ, азъ ѣкъ обычамъ толкозь, колко-то ви можете да ѣкъ вършите; но печатѣтъ не е тѣтъ и истинѣта. Печатѣтъ е смѣсъ отстрасти, отъ лѣжы и докачѣніа, умразны на всяко чувствѣтелно сѣрдѣце. Дѣвѣта свобода, която велиѣе въ това вашето мѣсто не е по вкусѣтъ ми; азъ много пѣтъ съмъ мѣслихъ върху този прѣдметъ, и ако бы да мя послушате, азъ ще ви истѣкувамъ какъ трѣба да се постѣпѣва за да се учреди пе-чатѣтъ, какъ да се исказва разумѣно истинѣта, да се униѣтожава необуздѣніето, и да се оста-не само чистѣта истина, свободѣта за доброто.

— Спрѣте кучѣтата да не лаѣтъ, каза Хѣм-бѣтъ, като прихѣкъ да се смѣе; дѣто ще се ре-че квадрѣтурѣта (четвѣртѣстѣта) на кругѣтъ се е намѣрила.

— Прѣдполагамъ, рекохъ азъ, като продѣлжа-вахъ, безъ да отговѣръ на глупѣшкѣтъ му подѣ-гравѣніа, прѣдполагамъ едно образовѣно прави-телство, съ чисто правѣственны и отѣчески чув-ства, което да мѣсли само и само за благосѣ-стояніето на поддѣнѣнѣтъ си.

— Докторе, ето това е теоріа!

— Не, господине, не! то е само едно забѣ-лѣжаніе. Такѣвъ едно правѣтельство ще дава разумны министры.

((101))

на новѣтъ поколѣніа, който не чувствува че про-мышленѣстѣта, тишинѣта и свободѣта сѣ госпо-дарѣтъ на днѣшний свѣтъ, такѣвъ единъ не е друго нищо освѣтъ единъ халосникъ и безумникъ. Итой намѣсто кѣтъ славѣкъ отѣва на право кѣтъ позѣ-рѣтъ и е за присмѣхъ.

— Стига толкозь, господине, извѣкахъ азъ, като скочихъ отъ столѣтъ си и не усѣтихъ какъ посегнѣхъ за да истѣгѣхъ ужъ сѣбѣтъ си, а пакъ тя пушинѣта да се не случи на тосъ часъ при меня; а то ако бѣше се случило на тосъ часъ да съмъ съ униформѣтъ на хѣрургъ отъ народѣтъ гѣ-рдѣкъ, азъ бѣхъ научѣлъ тогѣтъ порѣзѣника да ми даде удовлѣтворѣніе чрѣтъ орѣжіе, и като го на-карамъ да бѣжѣ прѣстѣтъ да му дамъ да разбѣ-ре, че Амерѣка не разумѣва още нищо отъ тѣтъ що се казва цивѣлизѣціа, и че единъ франѣзузѣнѣтъ никога не може да нѣма право.

дана умна и разсъждавателна цензурѣ, тъй да кажѣ, едно консервативно свещество: подирѣ туй азъ бѣхъ намалѣлъ чистото на вѣстнишкѣтъ, тѣй що-то чрезъ това да може да има само едно малко число трибунали, и истински бѣсѣдиши отъ глѣ-то нѣма да си говори друго нѣщо освѣнъ разум-ностъ и утѣренностъ. Да има вѣстнишкѣри, както има и свещеннишкѣри сирѣчь на истинж-тъ, но които да земаѣтъ характерѣтъ си, сиво-кѣтъ си отъ правителството. Ако ни на срѣщу разумното направлѣние на господството, нѣкой проферзливъ вѣстнишкаръ, като забравя важностъ-та на длѣжностѣтъ си, бѣ прѣзрѣлъ *описаното* *почитаніе* къмъ властѣтъ, коѣто е омигетворѣніе на правосудіето и на истинишкѣтъ, тогѣвъ азъ нѣма да ходѣъ да тържѣ жюри, отъ рѣшкѣтъ прѣсти на които сѣ промѣжкѣтъ много сушнителныя цѣни-ности; но въ такѣвъ случаѣй шѣхъ да предаваѣтъ такѣвъто на туй вынѣтъ отеческо, защитническо правлѣніе, вынѣтъ разумно, просвѣтено, бескоры-стно, коѣто разбирѣ много повече отъ всякого-друго кое шѣ му е за ползѣ и кое за вѣрѣтъ, то шѣ има грѣхѣтъ да порази продрѣзливостѣтъ и невѣжеството, то шѣ удуши още въ ражданіе-то нѣмъ съпротивлѣніята, както Геркулѣсъ задуши змѣевѣтъ още въ пѣдѣлѣхѣтъ си (привѣрзанъ лю-

)(93)(

)(96)(

више като да е излѣзла отъ Пандоринытъ пох-лупцы, наедно съ толкови други добринѣ, но които сѣ станѣли злины или бѣды въ рѣштѣ на неспособнытъ людіе; да сѣ търси истината е дѣ-ло на всякого, но да владычествува надъ исти-нѣтъ на никого не е работа. Недѣйте сѣ задо-волява съ празны думы само. Правительство, ми-нистри, чиновници, не сѣ и тѣ нищо друго ос-вѣнъ челоуѣцы като насъ, и не сѣ нито по-не-погрѣшители нито по-учени отъ насъ? Да ги направимъ тѣхъ раздавачи на истинѣтъ това е заблудѣніе; истината принадлежи на цѣлъ свѣтъ, както видѣлото и въздухѣтъ; и това, коѣто е най-възможно е, да ѣхъ задушишъ като запрѣтѣвашъ на челоуѣцытъ не да размышляваѣтъ но да неговоряѣтъ за неѣхъ. Кой шѣше да сѣ ползува отъ такѣвъ умузно измыслѣніе? Властѣта, ми казваѣш ты, но тя шѣ стане пѣрвата жертва на лѣжѣтъ. Ще ѣхъ мамятъ постоянно; нѣколко ябеднишкѣ (мюзе-вири) и интриганты сѣ доста за да развратѣтъ и най-честнытъ началникѣ и да го тикнѣтъ въ най-безумнытъ прѣдпріятія. Или не видѣте че сѣ това выѣ даватѣ на правителството си всичкото право и силѣ да прави лошото, стига само да сѣ старае да разсѣждава софистически, гражда-нитѣ шѣхъ ли да сѣ ползуваѣтъ нѣщо? Шомъ об-щественнытъ дѣла не сѣ вече общо стежаніе на всякого-едного гражданина, то шѣ каже че ги лишавамъ всички отъ най-благото, най-пра-

дѣрственны мѣжѣ? *Общитѣ интересѣ*. Когато искатѣ да унищожатѣ правѣта и привилегіи, които тежѣтъ нѣкакѣ на правителството, сѣ как-во сѣ извѣнѣватѣ? Сѣ единъ по-горѣнъ интересъ, *Социалитѣ интересѣ*. Общественнѣта полза ста-ва отричанѣ отъ частнытъ правѣ: ето какѣ, при-близително да кажемъ, сѣ мысли и сѣ дѣйствува въ всяка образована страна. Ако бѣ доста да сѣ служи жаханіето на по-многого и да сѣ на-биратѣ интереси вѣрѣхъ и жаханіа вѣрѣхъ, азъ шѣхъ вы пытаѣтъ на какво бѣ сѣ о-брънѣла политикѣта? на едѣнъ [просто] бакалскѣ продаваннишкѣ, едѣна служба въ коѣто всякой може да сѣ настапѣи коѣа шѣ. Прѣдставѣте сѣ тогѣвъ Исара, Рибѣте, Кромѣва или Людовика XIV-го да слушатѣ мнѣніето на единъ просто коидаринъ, или да земаѣтъ прѣдъ гласовѣтъ на малѣнина нѣкои варошани? На какво бѣ сѣ обрънѣли то-гѣвъ стѣпаніята, сѣюзничесѣта, войнѣтъ, за-воеваіята всички онѣзи славны извѣрѣваціа, вси-чкѣ онѣзи игри на честѣтъ, въ които сѣ прояви-ватѣ юнацѣтъ? Да водѣшъ единъ народѣ къмъ побѣдѣтъ и славаѣтъ, да наложишъ на стѣпанѣта и на кѣвъто тѣ не е ни сѣнуваѣла, да ѣхъ на-карашъ да служи на прѣдѣначѣрѣніята на едно-честолюбіе отъ коѣто тѣ нѣма никакъ ползѣ: ето наистинѣ жаханѣта на гѣніа, ето шѣ обы-чатѣ народѣтъ: тѣ обожаваѣтъ онѣзи, които ги тѣчатъ подѣ кракѣта си. И пакѣ като оставишъ

)(104)(

)(101)(

кой гражданинъ, и коѣто всякой гражданинъ упо-трѣбѣва за своѣхъ си ползѣ а въ сѣщото вѣрѣме и за общъ ползѣ. Въ единъ свободѣнъ народѣ, никой не сѣ е помыслялъ че може да сѣди и у-правлява общественното мнѣніе? И нѣма нитѣ е-динъ Янкѣ, който да сѣ не начѣртава самъ пове-деніето си и който да не избира въ сѣзнаніе и партіи сѣ и знамѣтъ сѣ? Печатѣтъ не е нѣ-що по-вече освѣнъ единъ отзывъ който при-повтарѣ идеи-тѣ на всички свѣтъ. Всички тѣзи многобройны вѣстнишкѣ имѣтъ сѣщѣ-тѣ длѣжностъ и сѣщѣ-то прѣдпріятіе: да съ-братѣ фактовѣтъ, свѣденіята, идеитѣ и сѣ туй да 'уголѣмѣватѣ и да распрѣсватѣ по-нашироко свѣтлинѣхѣтъ! Колкото сѣ по-много вѣстнишкѣтъ толкови по-вече всякой гражданинъ шѣ може да прочита, да размышлява и да сѣди отъ само се-бе си. Да турнишъ истинѣтъ тамъ дѣто всякой да може да ѣхъ достига, ето нашето честолюбіе; и туй измыслено самовластіе на вѣстнишкѣтъ, коѣ-то казватѣ выѣ, не сѣщѣствува освѣнъ въ въо-браженіето ви. Или да кажемъ най-послѣ че то шѣ-ше да е дѣйствително такѣвъ тамъ дѣто едно не-разбрано Правительство, като прави отъ самосебе сѣ вѣстнишкарѣството монополъ не бѣ търпѣло по-вече отъ 10-15 вѣстнишкѣ само, и тѣй бѣ кара-ло да сѣ струпѣтъ и сѣдинѣтъ сѣ него наедно всички партіи, които спорѣдъ самото сѣ есте-

Разбирамъ, каза неосвѣдѣлиятъ присмѣху-
никъ, сѣга разбирамъ, министри образовани, про-
свѣтени, нравствени и съ отечески чувства, ко-
нотъ да се прыкатъ само за доброто на упра-
вляемиятъ.
— Ъй господи, и тѣзи министри не имать
подъ себе си и други таквыя послушны агенты.
— Всички, разбира се, просвѣтени, образова-
ни, нравствени и съ отечески чувства и пр. съ
еднакъ речъ дѣлони отъ ангели въ черни сюртуци.
— Ради Бога, Хамбуръ, мѣкни тамъ, извика
Трютъ. Остави го да си искара приказкитъ.
Струва ми се че слушамъ единъ французинъ
който си въображава че размислява, защото из-
бровна невъзможности и пришива думи еднакъ
о други.
— Господи, Трюте, отговорихъ му азъ сухо,
казвамъ въ, че разумитъ и опитноститъ съ кон-
то говоритъ чрвъ устата ми, слушайте мя. Въ
рчитъ на туй мѣдро управленіе, което ще поз-
нава отъ всичко, което ще види всичко, което ще
разбира всичко, което ще бѣде безъ прѣвзасуд-
ки и безъ страсти, въ рчитъ на туй правленіе
само можъ азъ да поврѣхъ замолитъ на истинч-
тъ. Не че искамъ съ туй да ѣмъ направѣ моно-
полъ, защото азъ обичамъ свободѣтъ, но свободѣ
наредѣмъ, органиченъ и оправдванъ? И по-
сѣ азъ быхъ докаралъ чистото на публицисти-
тъ до тѣзи стѣпени щото печатѣ да стане е-

((92))

красното и вай-великото нѣщо въ общественный
животъ: отъ любовьтъ къмъ отечеството, отъ
стремленіето за свободѣтъ. Отнеми движеніето
на трибунытъ и на вѣстницитъ, тогазъ общество-
то ще за прилича на запряжъ воджъ, отъ който
се раждатъ тѣніе и смъртъ. Но обезпечавате ли
поне вещественныйтъ напредѣкъ, единственнѣтъ
стрѣвъ на който вали множеството? Съвѣстѣмъ на-
противъ: Богатството е плодъ на свободѣтъ.
Нѣма безопасность, нѣма търговіѣ, ни индустріѣ,
нито богатство освѣнъ въ тѣзи страны, въ които
гъмжатъ вѣстницитъ, гласѣтъ на които ви гложди.
Мълчаніето е тържество на глупацитъ, тъмнота-
та не е царството на честнитъ людіе; кога е
тѣй оставѣте ни видѣлото, животѣтъ и мятежѣтъ.
Напоинѣте си че въ Римъ още выкахъ срѣщу
праздноречіето на трибунытъ, и че Сюлій е-
динъ день ги накара да млькнѣтъ за голѣмъ ра-
достъ на мнимоученѣтъ, но и това че отъ него
часъ се захваща упаданіето, което нито христі-
янството можѣ да подкрѣпи.

— Позволѣте ми, отговорихъ смаянъ отъ туй
обращаніе, което бѣ зело разискваніето ми, азъ
не искамъ да кажъ че съмъ изнамѣрилъ расков-
ното (философскій камѣкъ) на политикѣтъ. Всяка
система си има злытъ страны и добрытъ, но да ви-
димъ кои сѣ повече. Признайте че азыкѣтъ на ва-
шитъ вѣстници е ужасонъ, и че не се пахѣтва повече
кожкото безграницното имъ самоволіе.

тѣзи чловѣченца на волѣтъ имъ, какво ще на-
правятъ? ще си копѣятъ землѣтъ да си сѣятъ
зедѣ; тѣхнитъ дѣторбѣнія (аналы) шѣ сѣсто-
ятъ отъ двѣ думи каквото подобостѣіето на ба-
енословиятъ приказки: *живѣхъ дълго животъ,*
бѣхъ честитъ и имяхъ много бѣща. Тогазъ ако
всички по свѣтътъ живѣхъ така какво бы станѣ-
ло съ историкѣтъ? И въ риторикѣтъ шо шѣхъ
да ѣучатъ дѣцѣта ни?
— Навистинѣ азъ бѣхъ краснорѣчивъ, оцѣ-
пѣхъ го това явно. И Трютъ побѣдѣнъ гледаше
мѣ нѣкакъ зачуленъ.
— Докторе, каза той, азъ софизмы не обы-
чамъ и гнуся мя е отъ тѣхъ, но отъ всички тѣ-
зи нѣры на думѣтъ азъ не мразѣ никой толковъ
коякого тѣзи минимъ парадоксы, дѣрты и чисты
лѣжы които сѣ отавава испукамы; тѣ пропозеж-
датъ въ мене истото впечатлѣніе което ми про-
навежда една кокетка дѣртелиница на кождо едн-
нѣтъ крѣкъ е въ провѣтъ, а тѣ ся още млада
между младакъ които ся гнусятъ отъ нѣтъ, като
ѣмъ гледатъ напанѣ съ бѣжло, съ приложениѣтъ
чужды космы и неизгладимитъ и брѣчки. Вашни-
тѣнотъ който упрѣва и съхраня единъ свободѣнъ
народъ показва на свѣтътъ какво ше рече чеестѣнъ
чловѣкъ. Опитѣтъ ся извърши. Вѣкѣтъ на поди-
тичскій етоизмъ вече ся измина за да етори
мѣсто на прѣданности и чистосрдѣчіето. Кой-
то не разбира това, който не внимава напѣсѣтъ

((105))

((100))

снѣхъ азъ, разсърданъ все по-вече отъ Трюто-
вото хладнокрѣвіе. Не туй ли, че 12—15 вѣстни-
ка тѣ сѣ мѣчителитъ на общото мнѣніе и на цѣ-
лѣтъ републикѣ?

— Десѣтъ-петнадесѣтъ вѣстника! извика Трютъ
за чуденъ; какво искате да кажите съ това? Ный
имамы триста вѣстника и пакъ ни ся видѣтъ
малко за единъ миліонъ и шѣстстотинъ хыляды
души. Бостонъ има сто за по-малко отъ 200 хи-
ляды души; но истина е че Бостонъ е единъ
пуританскій градъ въ който разбиратъ свободѣ-
тъ, и образованіето е доволно различно отъ както
въ Парижъ.

— Какво ми казвашъ ты, триста вѣстника ли?
извикахъ азъ, смаянъ отъ таквозъ голѣмо число.
Тогазъ кой настанява общественното мнѣніе, и кой
управя? Разбира се че който ся случи безъ ми-
сіѣкъ може да стане самозванецъ пророкъ и за-
коноположникъ, онзи който е прѣвъ въ мечтаніята
може да казва каквото ще и да налага мнѣніето
си на публикѣтъ. Но това е ужасенъ деспотизмъ!

— Драгый ми пріятелю, прибави Трютъ, като
си посниши гласѣтъ за да накара мене да слѣ-
за и азъ по-долу отъ шумното, не дѣйте ми по-
втаря шегитъ си, тѣ забавляватъ Хамбурга, но ме-
ня мя докачатъ и врѣдятъ мя. Тамъ, дѣто всякой
е свободенъ да говори не може да сѣществува
мисіи ни пророкуваніе нѣто пакъ пѣлкой кой бы
се случилъ; но има право кождо да каже какъ
го видѣтъ.